

NATIONAL KAHSIUNG UNIVERSITY
OF HOSPITALITY AND TOURISM
國立高雄餐旅大學

UBD SBE يو.بي.دي. ايس. بي. اي.
UBD SCHOOL OF BUSINESS AND ECONOMICS

2019

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Faculty Of Management Science
Silpakorn University

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7
และนานาชาติ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2562

“การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล:
ความท้าทายและโอกาสในการจัดการธุรกิจ”
วันที่ 28 มิถุนายน 2562 โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2562
“การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล: ความท้าทาย และโอกาสในการจัดการธุรกิจ”

1. ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย	27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตพนธ์ ชุมเกต
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตศักดิ์ พุฒจร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จรีพร กาญจนการุณ	29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชื่น อัคระวงวิชชา
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร	31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาศุภร์ จันทประเสริฐ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐธนา ลีพรัตน์รักษ์
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัชฐา ทรรพนนันท์	33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร อภิวัฒน์ไพศาล
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก	34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร
9. รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู	35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพปฎล ธาระวานิช
10. รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา	36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา มีสุข
11. รองศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ ภิรมย์คำ	37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานแก้วตา ลักนาวานิช
12. รองศาสตราจารย์ ดร.บุบผา เมฆศรีทองคำ	38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพัฒน์ ยางกลาง
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพชัย พสุนนท์	39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญรติ จันทร์ภักดิ์
14. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เทพสิงห์	40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสสินี บุญมีศรีสง่า
15. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชเนีย บังเมฆ
16. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช	42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เกษภูาลักษณ์
17. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธ ไกยวรรณ	43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิภา พจนวาทิ
18. รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์	44. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว
19. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ	45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ อมรสิริพงษ์
20. รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาคย์ ดุลสัมพันธ์	46. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล
21. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ	47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัตยา ตันจันทรพงศ์
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยโทหญิง ดร.เกตุศิริ เจริญวิศาล	48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริชัย ดีเลิศ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พรรณราย	49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิรัตน์ กิตติพงษ์วิเศษ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุวดี สมบูรณ์ทวี	50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกริกฤทธิ์ อัมพะวัต	51. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล พิชญไพบุลย์
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษราพร พรหมนิมิตกุล	52. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ พวงยามณี

53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันตกุล อินทรผดุง
54. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรินทร์ เทวตา
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพงศ์ พิระเชื้อ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคร ไชยานุพงศ์
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ นัยพินิจ
59. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสราภรณ์ ทนผล
60. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จอมภักด์ คลังระหัด
61. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ ศิขิรัมย์
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดาวลอย กาญจนมณีเสถียร
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนกฤต สังข์เฉย
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภานนท์ ทอมสุด
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาวินี กาญจนภา
66. อาจารย์ ดร.กฤษฎา พรประภา
67. อาจารย์ ดร.กานดา ศรีอินทร์
68. อาจารย์ ดร.โกสินทร์ เตชะนิยม
69. อาจารย์ ดร.จันทิมา บรรจงประเสริฐ
70. อาจารย์ ดร.จิตอุษา ชันทอง
71. อาจารย์ ดร.จิราภา พึ่งบางกรวย
72. อาจารย์ ดร.ชัชฌพงษ์ ศิริโชติตินิศากร
73. อาจารย์ ดร.ฐิติมา เวชพงศ์
74. อาจารย์ ดร.ดวงกมล บุญแก้วสุข
75. อาจารย์ ดร.ทิพวรรณ กำศิริมงคล
76. อาจารย์ ดร.นพดล โตวิชัยกุล
77. อาจารย์ ดร.นพรัตน์ บุญเพียรผล
78. อาจารย์ ดร.นฤมล อรุโณทัย
79. อาจารย์ ดร.นิธิกร ม่วงศรีเขียว
80. อาจารย์ ดร.บุษริน วงศ์วิวัฒนา
81. อาจารย์ ดร.ประพล เปรมทองสุข
82. อาจารย์ ดร.ประไพพิมพ์ สุธีวสินนนท์
83. อาจารย์ ดร.ปริญญา นาคปฐม
84. อาจารย์ ดร.ปริญญา หุ่นโพธิ์
85. อาจารย์ ดร.ปิยะพงษ์ จันทร์ใหม่มูล
86. อาจารย์ ดร.เปรมฤดี จิตรเกื้อกุล
87. อาจารย์ ดร.พงศ์สฎา เฉลิมกลิ่น
88. อาจารย์ ดร.พนัชกร สิมะขจรบุญ
89. อาจารย์ ดร.พลอย สุดอ่อน
90. อาจารย์ ดร.ภพ สวัสดิ์
91. อาจารย์ ดร.ภฤศญา ปิยนุสรณ์
92. อาจารย์ ดร.ภาสนันท์ อัครวัช
93. อาจารย์ ดร.เมษ์ธาวิน พลโยธี
94. อาจารย์ ดร.ระชานนท์ ทวีผล
95. อาจารย์ ดร.ระบิล พันภัย
96. อาจารย์ ดร.รักชนก โสภภาพิศ
97. อาจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ จันทร์ธนะกุล
98. อาจารย์ ดร.วงศ์ลัดดา วีระไพบูลย์
99. อาจารย์ ดร.วัชระ เวชประสิทธิ์
100. อาจารย์ ดร.วุฒิชัย อารักษ์โพชมงคล
101. อาจารย์ ดร.ศรายุทธ แสนมี
102. อาจารย์ ดร.ศิริระ ศรีโยธิน
103. อาจารย์ ดร.ศิริพร เผือกม่วง
104. อาจารย์ ดร.สันติธร ภูริภักดี
105. อาจารย์ ดร.สาธิต กระเวนกิจ
106. อาจารย์ ดร.สุนี คำนวลศิลป์
107. อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล
108. อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร
109. อาจารย์ ดร.อัฐธมา บุญपालิต
110. อาจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธีนันท์
111. อาจารย์ ดร.ฐิติมา พูลเพชร
112. อาจารย์ ดร.มรกต กำแพงเพชร

แนวทางการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

THE IMPLEMENTATION GUIDELINES THAT AFFECT TO SUCCESS
OF BANG RAKAM SENIOR SCHOOL, BANG LEN DISTRICT NAKHON PATHOM PROVINCE.

วรมน เหลืองสังวาล¹ และ สวรรยา ธรรมอภิพล²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำและศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ที่ปรึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ ครูใหญ่ ประธาน ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ คณะกรรมการแกนนำร่วมขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำและสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ ทีมวิทยากรจิตอาสาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ รวมทั้งสิ้น 57 คน โดยใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสังเกต ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา สรุป และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการพรรณนาความ

ผลการศึกษา การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำตาม POSDCoRB ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนงานมีการกำหนดวันการจัดประชุมร่วมกันทุกหน่วยงานเป็นประจำทุกเดือนอย่างชัดเจน 2) การจัดหน่วยงานมีการกำหนดโครงสร้างของหน่วยงาน การแบ่งส่วนงาน และการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน 4 หน่วยงาน 3) การจัดบุคลากรตามจำนวนที่เหมาะสม 4) การอำนวยความสะดวกโดยการส่งการและประสานงานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ 5) การประสานงานร่วมมือกันทั้งองค์กรภายในและภายนอก 6) การรายงานผลการปฏิบัติงานทางวาจาเป็นประจำทุกเดือน และ 7) งบประมาณ สนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานเขตสุขภาพที่ 5 และองค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ คือ 1) งบประมาณไม่เพียงพอ 2) จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในอนาคตที่ต้องดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติม

คำสำคัญ : โรงเรียนผู้สูงอายุ, การดำเนินงาน, ผู้สูงอายุ

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This research aims to study the operation of Bang Rakam Senior School, study the problems and obstacles in the operation of Bang Rakam Senior School. Conducting study by using qualitative research, in-depth interviews with non-participants observation methods and focus group. The main key informants are consultants of Bang Rakam Senior School, headmaster, president, director of Bang Rakam Senior School, working committee of Bang Rakam Senior School and member of Bang Rakam Senior School, volunteer lecturer of Bang Rakam Senior School, a total of 57 person. Research instruments are semi-structured interview and observation. The data was checked with methodological triangulation, content analysis, conclusion and present descriptive research results.

The study of Bang Rakam Senior School operations are based on the POSDCoRB theory that consisted 7 step. 1) Planning that is scheduled for the meeting every month with all departments. 2) Organizing that have structure every department, Segmentation and clear assignment 4 department. 3) Staffing that appropriate number of personnel. 4) Directing that have for success of the operations. 5) Coordination between internal and external departments. 6) Reporting that verbal report of performance every month. 7) Budgeting support by office of the ministry of public health, Health District Office 5 and Bang Rakam Sub-district Administration Organization for problem and obstacles in the operation of Bang Rakam Senior School, 1) Insufficient budget 2) Insufficient personnel that if there are additional activities in the future.

Keywords: Senior School, Operations, Elderly People

1. บทนำ

สังคมโลกได้เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในปี ค.ศ. 2006 (United Nations, 2016) และประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นปีแรกเมื่อปี พ.ศ. 2548 จากอัตราการเกิดที่ลดลงอย่างมากและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ คาดประมาณว่าในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Complete Aged Society) เมื่อมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และในปี พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super Aged Society) เมื่อมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2560) จากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย และสภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น จึงทำให้ผู้สูงอายุต้องอาศัยอยู่ตามลำพังขาดผู้ดูแล และอาจทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกว่าชีวิตไร้ค่าไร้ความหมาย การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็น โดยบุคคลที่มีบทบาทที่สำคัญคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีภารกิจในการดูแลผู้สูงอายรรวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ผู้สูงอายุมีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าความสำคัญของตัวเอง และใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข พร้อมทั้งชุมชนจะได้ประจักษ์ในศักยภาพและพลังของผู้สูงอายุ (อนันต์ อนันตกุล, 2560)

โรงเรียนผู้สูงอายุ เกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ พลังของผู้สูงอายุ มีความสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2552) พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ข้อเสนอเชิงนโยบายในเวทีการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี 2553 และ 2556 ซึ่งโรงเรียนผู้สูงอายุจะมีการจัดการศึกษาพัฒนาทักษะให้กับผู้สูงอายุในเรื่องที่ผู้สูงอายุสนใจและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยมีวิทยากรที่มีจิตอาสาหรือจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และโรงเรียนผู้สูงอายุยังเป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงความสามารถศักยภาพในการถ่ายทอดภูมิปัญญา ซึ่งการสร้างโรงเรียนผู้สูงอายุจะต้องอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2559) ทั้งนี้การจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุจะมีความหลากหลายทั้งสถานที่ รูปแบบ และวิธีการ ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้สูงอายุ และหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุขึ้นมา (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2560)

ในหลายจังหวัดของประเทศไทยได้มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุขึ้น เช่นเดียวกับจังหวัดนครปฐมได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำเมื่อปี พ.ศ.2559 ซึ่งเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุแห่งหนึ่งที่ได้เห็นถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ โดยมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 5 และจากการดำเนินงานที่เข้มแข็งและประสบความสำเร็จ จึงทำให้ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบ เขตสุขภาพที่ 5 และมีหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ เข้ามาศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำอีกเป็นจำนวนมาก จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำและองค์กรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงใช้ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด อีกทั้งโรงเรียนผู้สูงอายุแห่งอื่น ๆ สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนตนเองให้ประสบความสำเร็จต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุ

โรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ และพลังของผู้สูงอายุ โดยอาศัยบทบาทของท้องถิ่น หรือชุมชนระดับพื้นที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการ ด้วยหลักคิดที่ว่า "ผู้สูงอายุมีคุณค่าและมีศักยภาพ ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้สังคม และส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุ" จึงนำมาสู่แนวทางการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2559) หรือกล่าวได้ว่า โรงเรียนผู้สูงอายุ คือ ลักษณะกิจกรรมที่สถาบันหน่วยงานหรือชุมชน จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุผ่านการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบที่ผู้สูงอายุเรียนรู้อย่างสนุกสนาน รื่นเริง (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2560) โรงเรียนผู้สูงอายุมีโครงสร้างตามคู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุของกรมกิจการผู้สูงอายุ (2559) ประกอบด้วย 1) ที่ปรึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ครูใหญ่ หรือประธาน หรือผู้อำนวยการของโรงเรียนผู้สูงอายุ 3) คณะกรรมการและแกนนำร่วมขับเคลื่อน และ 4) ทีมวิทยากรจิตอาสาโดยโรงเรียนผู้สูงอายุที่ที่จะต้อง

คุณสมบัติ คือ 1) มีการจัดการเรียนการสอนที่ดี 2) ได้รับการยกย่องจากสังคม/ชุมชน หรือได้รับการประกาศเกียรติคุณจากสังคม 3) เป็นแหล่ง/สถานที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนเข้าไปศึกษาดูงาน หรือเข้าไปเรียนรู้อยู่เป็นประจำ 4) มีการบริหารจัดการโดยสถาบันการศึกษา/สถาบันวิชาชีพ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศศิปพัฒน์ ยอดเพชร, 2560)

3.2 แนวคิดทฤษฎีการดำเนินงาน

ทฤษฎีการดำเนินงานของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick

ลูธี่ ชวัญเงิน (2559) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการดำเนินงานของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick ที่ได้ทำการศึกษาขยายผลงานของ Fayol จึงได้มีการค้นพบและกำหนดกระบวนการดำเนินงาน “POSDCoRB” ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การวางแผน (Planning : P) หมายถึง การกำหนดแผนงาน หรือวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามความต้องการ การวางแผนมีความเกี่ยวข้องในการใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงผลสำเร็จที่ต้องการได้ และหนทางที่จะทำได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติการวางแผนนั้นผู้บริหารจะทำการคาดการณ์เหตุการณ์อนาคตและจะมีการคิดวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายงานต่าง ๆ และจะทำการกำหนดแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติที่มีความเหมาะสมในการที่จะช่วยให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้

2) การจัดหน่วยงาน (Organizing : O) หมายถึง การจัดโครงสร้างงานที่มีการประกอบไปด้วยการกำหนดตำแหน่งงาน การจัดกลุ่มงานเป็นหน่วย แผนก หรือกอง การมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยโครงสร้างหน่วยงานที่ดีจึงจำเป็นต้องสามารถชี้ชัดได้ว่าใครต้องทำงานใด และใครจะต้องรายงานต่อใคร ซึ่งจะส่งผลทำให้การปฏิบัติงานกลุ่มมีระเบียบ

3) การจัดบุคลากร (Staffing : S) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการจัดการที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การคัดเลือกบุคคล การฝึกอบรม และการพัฒนา โดยการจัดบุคลากรมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้องค์กรมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทุกตำแหน่ง หลักการและนโยบายของหน้าที่การจัดการเกี่ยวกับบุคคลที่ใช้อยู่ปฏิบัติมีความพยายามให้เป็นไปตามหลักการ “Put the Right Man on the Right Job”

4) การอำนวยการหรือการสั่งการ (Directing : D) หมายถึง การตรวจตราและการนิเทศงานของผู้บังคับบัญชาให้กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงาน เพื่อให้การบริหารงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการภาวะผู้นำ การสื่อสารข้อความ และการจูงใจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญ

5) การประสานงาน (Coordinating : Co) หมายถึง การดำเนินการที่จะทำให้หน่วยงานมีสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานระหว่างกันเป็นไปได้อย่างสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างกัน ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานที่เป็นหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน ไม่ทำให้เกิดความสับสน ขัดแย้งหรือเลื่อมล้ำกัน ทำให้งานดำเนินการเป็นไปได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพประสิทธิผล สำเร็จตามเป้าหมายมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประหยัดเวลาและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน อีกทั้งทำให้เกิดความเข้าใจและความเข้ากันได้กับผู้ร่วมงาน

6) การรายงาน (Reporting : R) หมายถึง ระบบการรายงานซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือสอดส่องดูแลสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน เพื่อทำการเสนอรายงานให้กับผู้บริหารที่รับผิดชอบให้ได้ทราบถึงความเคลื่อนไหว ความเป็นไปของงานเป็นระยะๆ ทราบถึงความก้าวหน้าของงาน การรายงาน

จะกระทำด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรขึ้นอยู่กับผู้บริหาร และแนวทางในการแก้ปัญหานั้นก็อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้บริหารเช่นกัน ทั้งนี้การเสนอรายงานควรจำเป็นต้องมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน มีการวิจัยการประเมินผล เพื่อที่จะสามารถตรวจสอบงานและปรับปรุงงานให้พัฒนาดีขึ้นต่อไป

7) การงบประมาณ (Budgeting : B) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผน หรือโครงการในการใช้จ่ายเงิน รวมถึงการควบคุมดูแลตรวจสอบทั้งทางการเงินและทรัพย์สินอย่างละเอียดรอบคอบและรัดกุม ซึ่งหากหน่วยงานมีการจัดทำงบประมาณการใช้จ่ายอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผล ก็จะทำให้หน่วยงานเกิดการพัฒนาเจริญก้าวหน้า

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการดำเนินงานของ Henri Fayol ทฤษฎีการดำเนินงานของ Harold D. Koontz และทฤษฎีการดำเนินงานของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick จะเห็นได้ว่า “POSDCoRB” ซึ่งเป็นแนวคิดของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick มีองค์ประกอบแนวคิดทฤษฎีการดำเนินงานครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด โดยประกอบไปด้วยทั้งหมด 7 ประการ อันได้แก่ 1) Planning 2) Organizing 3) Staffing 4) Directing 5) Coordinating 6) Reporting 7) Budgeting ซึ่ง Directing ของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick เปรียบเทียบได้กับ Commanding ของ Henri Fayol และ Reporting กับ Budgeting ของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick เปรียบเทียบได้กับ Controlling ของ Henri Fayol และ Harold D. Koontz ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงได้ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี “POSDCoRB”

3.3 แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ

คู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุของกรมกิจการผู้สูงอายุ (2559) ได้กล่าวถึง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบไปด้วย 6 ข้อ ดังนี้

- 1) การมีผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ มีผู้นำที่ทุ่มเท เสียสละ และมุ่งมั่นสร้างสรรค์กิจกรรมให้แก่โรงเรียนผู้สูงอายุ
- 2) การมีเป้าหมายชัดเจนและการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง คือ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเป็นการกำหนดทิศทางการทำงานที่สร้างความเข้าใจร่วมกันของคณะกรรมการหรือแกนนำของโรงเรียนผู้สูงอายุ
- 3) การมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของในโรงเรียนผู้สูงอายุร่วมกัน โดยกลไกที่สามารถทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมมีทั้งที่เป็นแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ
- 4) การมีเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง คือ การสร้างเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง อาจพิจารณาได้ 2 ระดับ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายทางสังคมภายในกลุ่มหรือในสมาชิกของโรงเรียนผู้สูงอายุด้วยกัน และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน องค์กรภายนอก เพื่อเป็นการประสานพลังในการทำงานร่วมกัน
- 5) การมีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คือ การทบทวนตนเอง และการสรุปผลบทเรียนในการทำงานเป็นระยะ เรียนรู้จุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น และนำมาพัฒนากระบวนการทำงานของโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- 6) การมีองค์ประกอบรองส่วนท้องถิ่นหนุนเสริม คือ การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งบประมาณ บุคลากร สถานที่ การประสานเครือข่าย เป็นต้น

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สวรรยา ธรรมอภิพล, นันทิชา อ่อนละมัย และจรรยาพร ตันเจริญ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แค จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แค

ประกอบด้วย 11 ปัจจัย คือ 1) การมีโครงสร้างองค์การที่ชัดเจน 2) มีการนำกลยุทธ์พื้นฐานมาปรับใช้ 3) ระบบการดำเนินงานไม่ซับซ้อน 4) รูปแบบการบริหารประธานเปรียบเสมือนผู้ปกครอง 5) เจ้าหน้าที่แบ่งฝ่ายงานที่ชัดเจนและเหมาะสม 6) การเสริมสร้างทักษะการทำงานอย่างสม่ำเสมอ 7) ค่านิยมร่วมสร้างศรัทธากับตนเองและองค์กรภายนอก 8) การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 9) ประสานงานร่วมมือกันทั้งองค์ภายในและภายนอก 6 หน่วยงาน 10) การรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 11) งบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาดส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แค คือ 1. งบประมาณไม่เพียงพอ 2. การมีส่วนร่วมมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกันของสมาชิก

สิริวัลลี พุกษาอุตมชัย (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนแฝก จังหวัดนครปฐม พบว่า การดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จประกอบด้วย 7 ปัจจัยคือ 1) วางแผนกิจกรรมโดยมีการจัดประชุมคณะกรรมการฯ ทุกเดือน 2) จัดหน่วยงานโดยทำการกำหนดโครงสร้างและหน้าที่ของหน่วยงานที่ชัดเจน 3) จัดจำนวนบุคลากรในการทำงานตามจำนวนที่มีความเหมาะสม 4) อำนาจการโดยการสั่งการและประสานงานไปยังฝ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินงานให้สำเร็จ 5) ประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก 6) รายงานผลการปฏิบัติงานด้วยวาจาทุกเดือน 7) สนับสนุนงบประมาณโดยได้จาก อบต. และหน่วยงานภายในชมรมฯ

สิริวัฒน์ เศรษฐยานนท์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การทำงานเชิงรุกขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ในด้านการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ใน การดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) การวางแผน มีการจัดทำแผนเชื่อมโยงในระดับมหภาค 2) การจัดโครงสร้างการทำงาน มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน 3) บุคลากรมีการกำหนดตามกรอบอัตรากำลัง 4) การควบคุม มีการตัดสินใจที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน 5) การประสานงานมีทั้งภายในและภายนอกองค์กร 6) รายงานผลการทำงานทุก 3 เดือน 7) มีงบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสภาพแวดล้อม มีจุดแข็ง คือ การบริหารจัดการ จุดอ่อน คือ บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน โอกาสคือ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการสื่อสารและมีนโยบายภาครัฐให้การสนับสนุน อุปสรรค คือ สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ จากการมีรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้

วนาถ พรหมศวร (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง โรงเรียนผู้สูงอายุ มุมมองตามบริบทชุมชนท้องถิ่น สุรินทร์ พบว่า โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นนวัตกรรมทางด้านการดูแลสุขภาพมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุในเขตจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งนวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมีความเป็นรูปธรรมยั่งยืนมากขึ้น เนื่องจากมีปัจจัยต่างๆ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม คือ การได้รับความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร 2) การนำใช้ทุนทางสังคม คือ มีการนำใช้ทุนจากภายใน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (อปท.) องค์กรชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน) กลุ่มอสม. และภาคประชาชน (ผู้สูงอายุ) และมีการนำใช้ทุนจากภายนอก คือ กศน. พมจ. และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ 3) นโยบาย คือ การนำนโยบายในการดูแลผู้สูงอายุมาเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผลักดันให้เกิดแนวคิดการสร้างโรงเรียนผู้สูงอายุ

พวงนรินทร์ คำบุก (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม อำเภอบาง จังหวัดเชียงราย 1) ด้านบริบท พบว่า ตำบลห้วยมมีประชากรผู้สูงอายุ และมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมเป็นหลัก บางส่วนจากภาคเอกชน ภาคีเครือข่าย ผู้มีจิตศรัทธา และได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย

ด้านบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นครูผู้สอน 3) ด้านกระบวนการ พบว่า การดำเนินงานมีกระบวนการแบบมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สังคม ชุมชน ท้องถิ่น มีโครงสร้างประกอบด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ร่วมกันทำงานแบบจิตอาสา มีการสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกัน และมีการกำหนดขอบเขตการทำงานหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน มีการประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน โดยจะนำผลการประเมินแจ้งให้ผู้เรียนได้ทราบ และให้ผู้สอนได้นำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป 4) ด้านผลผลิต พบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า มีการทำการศึกษาในประเด็นการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ และองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการดูแลผู้สูงอายุ การศึกษาชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานขององค์กรดังกล่าวโดยรวมมีการดำเนินงานตามแนวคิด ทฤษฎีการดำเนินงานของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick อันได้แก่ “POSDCoRB” ซึ่งทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยที่แตกต่างกันไปตามบริบทขององค์กรนั้น ๆ ส่วนปัญหาและอุปสรรคจะมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กรนั้นๆเช่นเดียวกัน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุมาพอสมควรนั้น ผู้วิจัยพบว่า ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุจำนวนน้อย ส่วนใหญ่มีการศึกษาในบริบทของการมีส่วนร่วมและความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยโรงเรียนผู้สูงอายุ แต่ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่ทำการศึกษาในบริบทแนวทางการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่

พื้นที่ศึกษาในครั้งนี้คือ โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จังหวัดนครปฐม เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบ เขตสุขภาพที่ 5 จากการที่โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรก้นล้ม ก้นล้ม ของเขตสุขภาพที่ 5 และยังเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีกิจกรรมต่อเนื่อง มีส่วนร่วมของสมาชิก การมีเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง ทั้งกับสมาชิกในกลุ่มและหน่วยงานภายนอก รวมถึงการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการมีผู้นำที่เข้มแข็ง จนเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ทำให้เป็นแหล่งหรือสถานที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนเข้าไปศึกษาดูงานหรือเข้าไปเรียนรู้อยู่เป็นประจำ (สุจิตรา จันทวงษ์, 2559)

4.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ที่ปรึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จำนวน 1 คน 2) ครูใหญ่ หรือประธาน หรือผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จำนวน 1 คน 3) คณะกรรมการแกนนำร่วมขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำและสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จำนวน 50 คน และ 4) ทีมวิทยากรจิตอาสาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 57 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่มีการกำหนดหัวข้อหรือประเด็นไว้เกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ 2) แบบสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้สูงอายุระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ สิ่งสนับสนุนภายในและการดำเนินงานภายในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงได้แบ่งวิธีการเก็บข้อมูลออกเป็น 3 วิธีการ ดังนี้

1) ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรมของผู้สูงอายุระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ สังเกตสิ่งสนับสนุนภายในและการดำเนินงานภายในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ โดยที่ผู้วิจัยไม่ได้เข้าไปร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ แต่คอยเฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ สามารถที่จะจดบันทึกรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการสังเกตได้ โดยมีแบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักอันได้แก่ ที่ปรึกษา ครูใหญ่หรือประธานหรือผู้อำนวยการ และทีมวิทยากรจิตอาสาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ แบบเจาะลึกประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสนใจทำการสัมภาษณ์ที่เป็นลักษณะของการสนทนาพูดคุยเชื่อมโยงความคิด ความรู้สึก ซึ่งอาจจะทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูล หรือประเด็นที่น่าสนใจใหม่ ๆ เพื่อนำมาประกอบการศึกษาต่อไป โดยมีแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจะหยุดเก็บข้อมูลเมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลที่มีลักษณะอิ่มตัว หรืออีกนัยหนึ่งคือ ไม่ว่าผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักอีกกี่คน ก็ไม่สามารถสรุปมโนทัศน์เป็นอย่างอื่นไปได้

3) ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก อันได้แก่ คณะกรรมการแกนนำร่วมขับเคลื่อนและสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ โดยทำการแบ่งสมาชิกทั้งหมด 50 คน ออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการกลุ่มสนทนา และสรุปผลการสนทนาตามประเด็นเรื่องแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยบันทึกผลของการการสนทนากลุ่มตามความเป็นจริงทันที เมื่อการดำเนินการการสนทนากลุ่มเสร็จสิ้นเรียบร้อยตามประเด็นที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะสรุปผลการสนทนากลุ่ม กล่าวขอบคุณ และทำการปิดการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการการสนทนากลุ่มในแต่ละประเด็นคำถาม และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป 4.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการดำเนินงาน แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุ จากหนังสือ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการประชุม รวมถึงงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.5 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยนำข้อมูลจาก 3 ส่วน ได้แก่

- 1) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
- 2) ข้อมูลจากการสังเกตของผู้วิจัยในขณะที่ทำการสัมภาษณ์และทำการสนทนากลุ่ม

3) ข้อมูลจากแหล่งเอกสาร นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ โดยพิจารณาผลการศึกษาในประเด็นเดียวกันด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันดังกล่าวข้างต้น และนำข้อมูลที่ได้มาสรุปตามประเด็นที่ศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้ผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือแล้ว จะถูกนำมาจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา และทำการวิเคราะห์เนื้อหา ตามวัตถุประสงค์โดยนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์และนำเสนอโดยการพรรณนาความ

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ

จากการศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ ตามแนวคิดการดำเนินงาน “POSDCoRB” ของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick 7 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1.1 การวางแผน โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำมีการร่วมมือปรึกษาหารือกัน ก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรมการเรียนการสอนกันในเรื่องของสถานที่ อาหาร การรับส่งผู้สูงอายุ ผู้ดำเนินรายการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และมีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายทางสังคม และมีการกำหนดวันประชุมเป็นประจำทุกเดือนอย่างชัดเจน

5.1.2 การจัดหน่วยงาน การกำหนดโครงสร้างหน่วยงาน เพื่อให้ทราบขอบเขตการทำงานของตนเอง ช่วยให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงานและลดความขัดแย้งในการทำงาน โดยมีหน่วยงานต่างๆร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ 4 หน่วยงาน ได้แก่ 1) โรงพยาบาลหลวงพ่อเป็น 2) ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ 3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำและกลุ่มแกนนำผู้สูงอายุของหมู่บ้านในตำบล และ 4) ทีมจิตอาสา

5.1.3 การจัดบุคลากร มีการจัดสรรบุคลากรจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายมาช่วยดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยมีการจัดบุคลากรตามความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถเพื่อช่วยให้บุคคลทำงานได้อย่างมีความสุขและสำเร็จจุล่ง ซึ่งพบว่าในแต่ละส่วนงานมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับปริมาณงานและมีประสิทธิภาพ

5.1.4 การอำนวยการ จะมีการดำเนินงานร่วมกันหลากหลายหน่วยงาน ได้แก่ โรงพยาบาลหลวงพ่อเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ ฝ่ายกลุ่มแกนนำผู้สูงอายุของหมู่บ้านในตำบลบางระกำ และฝ่ายทีมจิตอาสา ซึ่งในแต่ละหน่วยงานจะมีผู้นำในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการสั่งการ และประสานงานไปยังฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

5.1.5 การประสานงาน มีการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในองค์กรและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งแต่ละองค์กรมีหน้าที่ในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน และมีความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานเป็นอย่างดี

5.1.6 การรายงานผลการปฏิบัติงาน การรายงานผลการปฏิบัติงานในหน่วยงานเพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของภารกิจอย่างสม่ำเสมอด้วยวาจาไม่มีการรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษร แต่องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการสรุปกิจกรรมทุก 3 เดือน ในการประชุมคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงาน

5.1.7 การงบประมาณ มาจาก 2 ส่วนคือ 1) งบประมาณจากแผนงานเร่งรัดและผลักดันการพัฒนาคนตลอดชีวิต ผลผลิตประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับบริการสุขภาพเหมาะสม กิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัย ที่ทางโรงพยาบาลหลวงพ่อบังคับได้ทำการของบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานเขตสุขภาพที่ 5 และ 2) งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ ซึ่งในบางเดือนเงินไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย จึงต้องหาเงินเพิ่มเติมจากการนำสินค้าของผู้สูงอายุทำในกิจกรรมการเรียนการสอนมาวางจำหน่ายให้กับผู้ที่มาศึกษาดูงานและเงินรับบริจาค โดยทางโรงเรียนผู้สูงอายุจะมีการจัดทำบัญชีควบคุมการใช้จ่ายเงิน

5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ โดยศึกษาการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ พบปัญหาและอุปสรรค 2 ด้าน ได้แก่

5.2.1 ด้านงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอ โดยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำไม่สามารถจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานให้กับทางโรงเรียนผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากมีข้อจำกัดในการขออนุมัติเงิน

5.2.2 ด้านการจัดการบุคลากร พบว่า ในอนาคตโรงเรียนผู้สูงอายุมีแผนงานที่ต้องดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติม จึงจำเป็นต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้นตามภาระงานที่เพิ่มขึ้นด้วย

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ

จากการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ จะเห็นว่ามีการวางแผนร่วมกันให้สอดคล้องกับบริบทชุมชน และมีการกำหนดวันประชุมเป็นประจำทุกเดือนอย่างชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะสามารถบอกให้ทราบถึงปัญหาและโอกาสที่ปัญหาเหล่านี้จะเกิดขึ้น สามารถช่วยในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายตามขั้นตอน ทำให้เกิดความมั่นใจ รวมทั้งทำให้ทุกฝ่ายทราบถึงแนวทางการดำเนินงาน ถ้ามีการวางแผนที่ดีจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวัลลีย์ พลฤกษ์ (2560) ที่กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนแฝก จังหวัดนครปฐม เริ่มจากการวางแผนกิจกรรมโดยมีการจัดประชุมคณะกรรมการทุกเดือน ส่วนการจัดหน่วยงาน มีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน โดยมีหน่วยงานจากภาคีเครือข่ายจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ โรงพยาบาลหลวงพ่อบังคับ โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ องค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำและกลุ่มแกนนำผู้สูงอายุของหมู่บ้านในตำบลบางระกำ และฝ่ายทีมจิตอาสา การจัดหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงาน และทำให้หน่วยงานในภาคีเครือข่ายได้ทราบถึงขอบเขตการทำงานของตัวเองทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ลดความขัดแย้งในการดำเนินงาน ซึ่งการจัดหน่วยงานที่ดีจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวรรยา ธรรมอภิพล, นันทิชา อ่อนละมัย และจรรยา ตันเจริญ (2561) ที่กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แค ส่วนหนึ่งเกิดจากการมีโครงสร้างองค์การที่ชัดเจน และมีระบบการดำเนินงานไม่ซับซ้อน ด้านการจัดการบุคลากร ที่เหมาะสมกับปริมาณงาน และมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการจัดการบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน เนื่องจากทำให้บุคคลสามารถดำเนินงานได้อย่างมีความสุขและสำเร็จลุล่วง แล้วจึงส่งผลทำให้รักษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุไว้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวรรยา ธรรมอภิพล, นันทิชา อ่อนละมัย และจรรยา ตันเจริญ (2561)

ที่กล่าวว่า การแบ่งฝ่ายงานที่ชัดเจนและเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ เป็นปัจจัยประกอบที่ทำให้ชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แคประสบความสำเร็จ ด้านการอำนวยความสะดวกโดยจะมีการดำเนินงานร่วมกันจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีผู้นำในการบังคับบัญชา ควบคุมการปฏิบัติงาน สั่งการ และประสานงานไปยังฝ่ายต่างๆ ในการดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วง การอำนวยความสะดวกที่จะทำให้เกิดการทำงานที่มีการสื่อสารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวัลลีย์ พุกษาอุดมชัย (2560) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนแฝก จังหวัดนครปฐม มีการอำนวยความสะดวกและประสานงานไปยังฝ่ายอื่น ๆ เป็นปัจจัยในการดำเนินงานให้สำเร็จ ด้านการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในองค์กรและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน การประสานงานของทุกหน่วยงานมีความสำคัญในการทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุประสบความสำเร็จ ซึ่งการประสานงานทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลา และถือว่าเป็นการจัดระเบียบวิธีการทำงานเพื่อให้ทำงานและบุคลากรฝ่ายต่างๆ ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานให้เกิดความสามัคคี และลดความขัดแย้งในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนาถ พรหมศวร (2559) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมีความเป็นรูปธรรมยั่งยืนมากขึ้น เนื่องจากมีปัจจัยการมีส่วนร่วม คือการได้รับความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานให้กับผู้บริหารและคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ และสมาชิกในโรงเรียนได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของกิจกรรมด้วยวาจาเท่านั้น ซึ่งการรายงานด้วยวาจานั้นอาจจะยังไม่สามารถรายงานผลได้ครอบคลุมทั้งหมด โดยควรมีการจัดทำเอกสารการรายงานผลการดำเนินกิจกรรมในทุกรอบอย่างชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อจะได้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ สอดคล้องกับ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ตามคู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุของกรมกิจการผู้สูงอายุ (2559) ข้อที่ 5 การมีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คือ การทบทวนตนเองและการสรุปผลบทเรียนในการทำงานเป็นระยะ เรียนรู้จุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น และนำมาพัฒนากระบวนการทำงานของโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ด้านการงบประมาณหลักในการสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำมาจากการจัดสรรงบประมาณจากแผนงานเร่งรัดและผลักดันการพัฒนาคนตลอดชีวิต ผลผลิตประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการดูแลสุขภาพเหมาะสม กิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัย ที่ทางโรงพยาบาลหลวงพ่เป็นได้ทำการของงบประมาณมาจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานเขตสุขภาพที่ 5 และมาจากการจัดสรรงบประมาณบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ โดยในบางเดือนเงินไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายจึงต้องหางเงินเพิ่มเติมโดยนำสินค้าที่ผู้สูงอายุทำในกิจกรรมการเรียนการสอนมาวางจำหน่ายให้กับผู้ที่มาศึกษาดูงานและเงินบริจาค ซึ่งงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกิจกรรม จึงอยากให้ภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามาดูแลสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้นและเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม เพื่อทางโรงเรียนผู้สูงอายุจะได้มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงนรินทร์ คำบุก (2558) ที่กล่าวว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมเป็นหลัก บางส่วนจากภาคเอกชน ภาคีเครือข่าย และผู้มีจิตศรัทธา

6.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในด้านการงบประมาณของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ คือ มีงบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากได้

งบประมาณสนับสนุนจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำจำนวนลดน้อยลง จากการมีข้อจำกัดในการขออนุมัติเงิน ซึ่งหากไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนผู้สูงอายุก็จะไม่สามารถขับเคลื่อนและไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวรรยา ธรรมอภิพล, นันทิชา อ่อนละมัย, และ จรรยา ตันเจริญ (2561) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้มีความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แค คือ งบประมาณไม่เพียงพอและปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดบุคลากรของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ คือ ในอนาคตโรงเรียนผู้สูงอายุมีแผนงานที่ต้องดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติมจึงจำเป็นต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้นตามภาระงานที่เพิ่มขึ้นด้วย เพราะหากจำนวนบุคลากรมีภาระงานที่มากเกินไปอาจทำให้บุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถและศักยภาพ ส่งผลทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวิวัฒน์ เศรษฐยานนท์ (2559) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ในด้านการดูแลผู้สูงอายุ มีจุดอ่อนที่ทำให้ไม่สามารถการทำงานเชิงรุกได้ คือ บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน

7. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

7.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

7.1.1 จากการศึกษาพบว่าบุคลากรในการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินงาน จึงควรมีการเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรให้เหมาะสมกับภาระงานจากการขอความร่วมมือภาคีเครือข่ายทางสังคมอื่นๆ ที่มีพื้นที่ตั้งใกล้เคียงโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลบางระกำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.2 จากการศึกษาพบว่างบประมาณที่ทางรัฐจัดสรรให้มีจำนวนไม่เพียงพอเท่าที่ควร ดังนั้นผู้อำนวยการและคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุควรแสวงหาเครือข่ายกับบุคคลหรือองค์กรทั้งภายในพื้นที่และภายนอกพื้นที่เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากร และอุปกรณ์ เพื่อให้โรงเรียนผู้สูงอายุมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและรัฐควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณให้แก่โรงเรียนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ของโรงเรียนผู้สูงอายุ ส่งผลให้โรงเรียนผู้สูงอายุสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ

7.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมีเป้าหมายชัดเจนและมีการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง การมีส่วนร่วม การมีเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง การมีการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนุนเสริม อันนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ

7.2.3 ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองได้

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2559). คู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ.
- ธร สุนทรายุทธ. (2554). ปรัชญาการบริหารจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- พวงนรินทร์ คำปุก. (2558). "ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยม อำเภอกพาน จังหวัด เชียงราย". (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2560). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินเตอร์ จำกัด.
- วรนาถ พรหมศวร. (2559). "โรงเรียนผู้สูงอายุ มุมมองตามบริบทชุมชนท้องถิ่น สุรินทร์". วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์.
- วันชัย มีชาติ. (2557). การบริหารองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 7 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร วิชอุดม. (2558). การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง ed.). จังหวัด นนทบุรี: บริษัท ธนธัชการพิมพ์ จำกัด.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2560). โครงการ "การถอดบทเรียนตัวอย่างที่ดีของโรงเรียนและชมรมผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมถ่ายทอด ความรู้". กรุงเทพฯ: เจพรีนธ์.
- สวรยา ธรรมอภิพล, นันทิชา อ่อนละมัย และจรรยาพร ตันเจริญ. (2561). "ปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุบ้านไร่แค จังหวัดเพชรบุรี". Veridian E-Journal, Silpakorn University, ปีที่ 11(ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2561), 352-365.
- สิริวัฒน์ เศรษฐยานนท์. (2559). "การทำงานเชิงรุกขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ในด้านการดูแลผู้สูงอายุ". (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริวัลย์ พลภูษาอุดมชัย. (2560). "ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนแฝก จังหวัดนครปฐม". (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุจิตรา จันทวงษ์. (2559). รายงานการดำเนินงานตามแผนการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 5 ปีงบประมาณ 2559 จังหวัดนครปฐม รอบที่ 2 วันที่ 13-15 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม เข้าถึงได้จาก www.hpc4.go.th/inspect/web/fileupload/20160831154052HW2PUFML3157.pdf
- สุธี ขวัญเงิน. (2559). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พรีนธ์ จำกัด.
- อนันต์ อนันตกุล. (2560). สังคมสูงวัย...ความท้าทายประเทศไทย. เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม เข้าถึงได้จาก www.royin.go.th/wp-content/uploads/2017/12/สังคมสูงวัย3.pdf
- Hill, Charles W. L.;McShane, and Steven Lattimore. (2008). Principles of management Translated by Patinya Thammueang. New Delhi: Tata McGraw-Hill Publishing Company Limited.
- United Nations. (2016). World Population Prospect, The 2015 Revision.

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 และนานาชาติ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2562

UBD SBE یو.بی.دی. ایس.بی.ای. UBD SCHOOL OF BUSINESS AND ECONOMICS